

AKTUALNO

VEDRAN MARJANOVIĆ
spektar@slobodnadalmacija.hr

N

ajavivši pokretanje mirovinske reforme na proljeće iduće godine, ministar rada i mirovinskog sustava Marko Pavić prekjučer je otkrio kako će dio "paketa" biti i olakšavanje povratka umirovljenika na tržište rada kao jedno od rješenja i za gorući nedostatak radnika u Hrvatskoj. U razgovoru za "Spektar" predsjednik Stranke umirovljenika Lazar Grujić komentira tu najnoviju ideju Vlade i dosad objavljene detalje predstojeće mirovinske reforme.

•• **Koliko umirovljenika u Hrvatskoj trenutno radi po "sistemu" četiri sata tjedno uz zadržavanje mirovine?**

– O tome nema službenih podataka, mi procjenjujemo da je riječ o vrlo malom postotku umirovljenika. I to u sezonskim radovima, u turizmu, ugostiteljstvu, raznim uslugama i u poljoprivredi.

•• **U čemu je problem, znamo da bi mnogi zaradili jer od mirovine ne mogu podmiriti troškove života?**

– Nikome se ne vraća na tržište rada jer ima takvu želju, već zato što od mirovine ne može podmiriti komunalije, lijekove, troškove liječenja... Problem je u općim uvjetima na tržištu rada. Ako radnik odlazi bilo u starosnu, bilo u prijevremenu mirovinu, zašto, ako poslodavac cijeni njegove usluge, ne bi nastavio raditi četiri sata dnevno? Očito je da su uvjeti zapošljavanja umirovljenika takvi da se ne isplate poslodavcu. Imamo preskupu državu, središnju i lokalnu jer su vlade nesposobne i nezainteresirane mijenjati bilo što u funkcioniranju skupo državnog aparata. Država se nečega treba odreći kako bi stimulirala zapošljavanje domaće radne snage, kako nezaposlenih, tako i umirovljenika. Trenutna vlast, suprotno onome što je potrebno, stalno povećava svoj aparat i čini ga još skupljim za one koji stvaraju novu dodatnu vrijednost.

•• **Na našem tržištu rada najviše radnika nedostaje u građevini i prerađivačkoj industriji, mogu li umirovljenici ponuditi svoje usluge?**

– Ne mogu za fizički najteže vrste poslova, ali itekako mogu biti uspješni u poslovima više razine vještina i znanja. A takvih poslova ima i u građevini i u prerađivačkoj industriji. Uostalom, sve je to već primijenjeno u drugim zemljama.

BEZ IZNIMKE UMIROVLJENICIMA OMOGUĆITI ČETIRI SATA RADA DNEVNO

Zašto bi umirovljenici koji nisu ostvarili puni radni staž sada bili hendikepirani u odnosu na one koji su u punoj starosnoj mirovini? I jednima i drugima treba omogućiti da rade jer nitko ne traži dodatnu zaradu zato što to želi, već zato što ne može živjeti od mirovine, najavu ministra Pavića da ne bi bilo dobro izjednačiti prava svih umirovljenika na dodatni rad, komentira Lazar Grujić, predsjednik Stranke umirovljenika

•• **U nas četiri sata dnevno, zadržavajući puni iznos mirovine, mogu raditi samo oni koji su ostvarili punu starosnu mirovinu, a takvih je samo 19 posto. Ministar Pavić kaže da će se u predstojećoj mirovinskoj reformi pravo na "četiri sata dnevno", kako je rekao, pokušati proširiti i na one koji su otišli u prijevremenu mirovinu. Treba li to pravo izjednačiti za sve umirovljenike?**

– Naravno da treba, jer nitko dodatno ne radi iz raznoda, već iz potrebe. Zašto bi umirovljenici koji nisu ostvarili puni radni staž sada bili hendikepirani u odnosu na one koji su u punoj starosnoj mirovini? Zašto bi država poslodavcu, koji želi angažirati umirovljenika koji nije ostvario starosnu mirovinu

tu namjeru onemogućila i preporučila mu nekog drugog umirovljenika? Pa nije to posao države.

Ako ministar Pavić misli da pravo na "četiri sata dnevno" ne treba biti jednako za sve, ja u tome vidim još jedan dokaz da nije za ministra mirovinskog sustava. Da ne pozna sustav. Ali Pavić je više simptom općeg nepoznavanja uvjeta u kojima živimo i onoga što bi trebalo napraviti u ovoj državi, nepoznavanja karakterističnog za cijelu sadašnju Vladu.

•• **Niste optimisti u pogledu najavljenih mirovinske reforme?**

– Optimist je jedino ministar Pavić. Ne vidim da je i u ovoj Vladi sazrelo razmišljanje da je mirovinski sustav samo jedan segment funkcioniranja

ZAŠTO BI UMIROVLJENICI KOJI NISU OSTVARILI PUNI STAŽ BILI HENDIKEPIRANI

ukupne ekonomije, državnog aparata i odnosa koji vlada u društvu. Ta tri segmenta, kao što je pokazala afera "Agrokora", nerazdvojiva su, i kada negdje "pukne", kao u "Agrokoru", imate krizu u svim segmentima. Podsjetio bih da je ministar Pavić potpuno nespreman dočekao krizu u drugom mirovinskom stupu koju je izazvao pad vrijednosnica "Agrokora". To je nešto čime bi se on i Vlada trebali baviti, a ne zapošljavanjem na "četiri sata dnevno".

Sagledavajući i način poslovanja "Agrokora" i način ulaganja mirovinskih fondova, moramo se upitati kakvo je to društveno odgovorno poslovanje u Hrvatskoj? Ne možete graditi stabilne odnose na tržištima rada i kapitala, dio čega je i mirovinski sustav, s ovako neodgovornim sudionicima na tržištu. Ne vidim da je Vlada naučila tu lekciju i da nešto poduzima kako bi se stvorili društveno odgovorniji odnosi.

Ne vidim ni da se nešto mijenja u tretmanu jednog dijela poslodavaca proizišlih iz onakve, kriminalne pretvorbe i privatizacije prema vrijednim, stručnim i kvalitetnim radnicima. Pa onda takvi radnici odlaze na rad u inozemstvo, s posljedicama i na mirovinski sustav. I to je društveno odgovorno, ili neodgovorno ponašanje.

•• **Najavljuje se povećanje izdvajanja za drugi mirovinski stup kao jedno od reformskih rješenja. Je li ono izglednije nego u prethodnim reformama?**

– Ako bude zahvata u propise drugog mirovinskog stupa, bit će to "kozmetika" i neki mali "popravci" kao i do sada. Rješenje je za prvi i za drugi stup je povećanje efikasnosti i naše ekonomije i naše države. Veća dodana vrijednost, veće plaće, a onda i veće uplate u mirovinski sustav. Ova Vlada nema kapaciteta za ostvariti takve pomake. Sadašnji umirovljenici nemaju se čemu nadati od ove Vlade, koja im je poboljšala mirovine za nekih dvadesetak kuna. S druge strane, cijene hrane i stanovanja su poskupjele daleko iznad povećanja mirovina.

